

έκδοση για μαθητές

Εγχειρίδιο συν-δημιουργίας

Ανάπτυξη με γνώμονα τη νεολαία για τη
συμμετοχική διαχείριση των σχολείων

Αυτό το εγχειρίδιο δημιουργείται από την ομάδα που συμμετέχει στο σχέδιο «BePart», ένα project Erasmus+, που υποστηρίζει εκπαιδευτικούς και μαθητές σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες για την ανάπτυξη της συμμετοχής των νέων στο σχολείο τους.

Σε αυτό το έγγραφο θα βρείτε εργαλεία και συμβουλές για την υλοποίηση πραγματικών συμμετοχικών διαδικασιών, ώστε να είστε οι πρωταγωνιστές της αλλαγής!

Άλλες εκδόσεις

Έκδοση για καθηγητές σε bepart.platoniq.net/pages/cocreation-manual

Πώς να εκτυπώσετε

Εκτυπώστε αυτό το έγγραφο χρησιμοποιώντας την επιλογή booklet στο μενού εκτύπωσης

Ευχαριστίες για τις ΕΙΚΟΝΕΣ

Cuate - storyset.com

Περιεχόμενα

Βασικές έννοιες

Βασικές έννοιες πίσω από τη μεθοδολογία

4

Παράγοντες

Ποιοι συμμετέχουν σε ένα σχολείο;

8

Η διαδικασία εφαρμογής

Ποια βήματα πρέπει να γίνουν;

12

Πώς να επιλέξετε ένα ΜΣΝ;

Συμβουλές για να επιλέξετε ένα Μοντέλο Συμμετοχής Νέων (ΜΣΝ)

16

Ασφαλείς χώροι

Τι κάνει έναν χώρο αρκετά ασφαλή για συμμετοχή;

20

Πραγματική συμμετοχή

Τι εμποδίζει την πραγματική συμμετοχή; Τι πρέπει να γνωρίζετε;

22

Συμμετοχή των νέων

μια διαδικασία όπου οι νέοι, ως ενεργοί πολίτες, συμμετέχουν, εκφράζουν απόψεις και έχουν τη εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με ζητήματα που τους επηρεάζουν.

Βασικά στοιχεία

Ανάπτυξη κινήτρων: Θέλω να συμμετέχω

Οι λόγοι που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή είναι πολλοί και ποικίλοι: υποκειμενικά ιδεολογικά ενδιαφέροντα, κοινωνικο-συναισθηματικές ανάγκες ικανοποίησης, ανάγκη επικοινωνίας και συμμετοχής σε μια ομάδα, επίτευξη αποτελεσμάτων που καταδεικνύουν τη χρησιμότητα της συμμετοχής, προσωπική ανάπτυξη και αυτοπραγμάτωση.

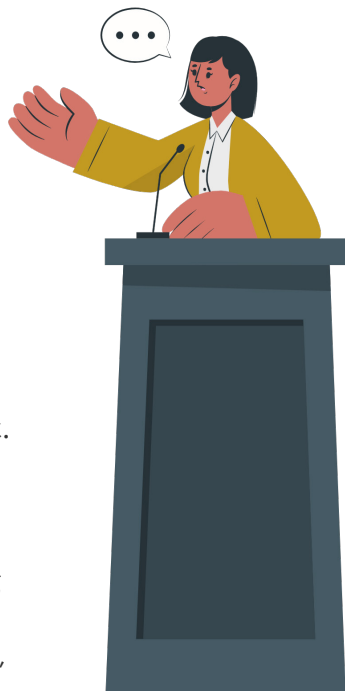
Εκπαίδευση: μαθαίνω πώς να συμμετέχω

Η συμμετοχή απαιτεί τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες στους νέους για να επικοινωνούν και να σχετίζονται με άλλους, να σκέφτονται και να ενεργούν συλλογικά και να επιτρέπουν στον εαυτό σας να μεταμορφωθεί.

Αλλά θυμηθείτε: μαθαίνετε να συμμετέχετε συμμετέχοντας. Μάθετε από τα λάθη σας, γιορτάστε τις επιτυχίες σας και προχωρήστε.

Οργάνωση: γίνομαι ικανός να συμμετέχω

Η συμμετοχή συνεπάγεται τη συλλογική δράση μιας ομάδας ανθρώπων, επομένως απαιτεί δομές που επιτρέπουν και διευκολύνουν την επικοινωνία, τη συζήτηση, τη λήψη αποφάσεων και την κοινή δράση.

Ανάπτυξη με γνώμονα τη νεολαία

μια **προσέγγιση για την ανάπτυξη, η οποία καθοδηγείται και ξεκινάει από τους νέους**, η οποία βασίζεται στη δημιουργικότητα και τις δεξιότητές τους για τη δημιουργία θετικής αλλαγής και η οποία τους αντιμετωπίζει ως πλεονέκτημα για μια κοινωνία.

Η Ενδυνάμωση των νέων

μια **συνεχής διαδικασία ανάπτυξης της προσωπικής, διαπροσωπικής ή πολιτικής** εξουσίας ώστε να αναληφθεί δράση για τη βελτίωση των καταστάσεων της ζωής.

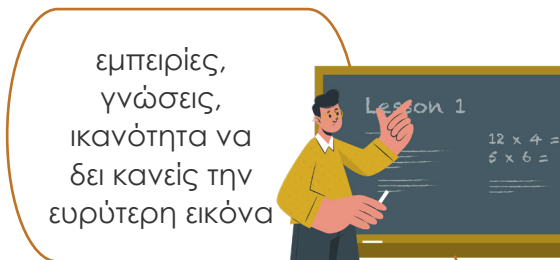
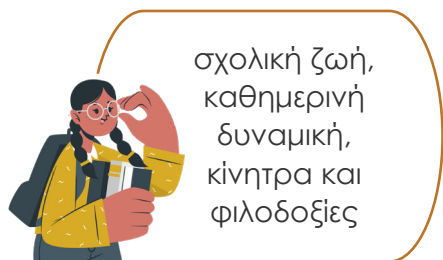
Οι μαθητές, μέσω της αυτο-ενδυνάμωσης τους, μπορούν να αυξήσουν τον προσωπικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό έλεγχο στη ζωή τους, να συμμετάσχουν δημοκρατικά στη σχολική τους ζωή και, ταυτόχρονα, να δημιουργήσουν μια προσωπική και κριτική άποψη για το σχολικό τους περιβάλλον.

Η ανάπτυξη με γνώμονα τη νεολαία και η ενδυνάμωση των νέων είναι αλληλένδετες διαδικασίες.

Συν-δημιουργία

ένας τρόπος ενεργοποίησης και διοχέτευσης δημιουργικών διαδικασιών βασισμένος στη σχέση και την αλληλεπίδραση διαφορετικών προοπτικών, αξιών, εμπειριών και εξειδίκευσης.

Αυτή η συνεργατική προσπάθεια θα είναι δυνατή μόνο εάν όλοι οι παράγοντες μπορούν να διαμορφώσουν τον ορισμό του προβλήματος, των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων. Κανένας παράγων δεν έχει τη δύναμη να λύσει όλα τα προβλήματα.

Η αλληλεξάρτηση μεταξύ μαθητών και δασκάλων θα είναι το κλειδί για τη σύλληψη, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των συμμετοχικών διαδικασιών.

Η συν-δημιουργία θα σημαίνει τη διαμόρφωση σχεδίων δράσης, διαδικασιών αξιολόγησης, διαδικασιών εμπλοκής της ευρύτερης μαθητικής κοινότητας και πολλά άλλα. Αυτό θα είναι εφικτό μόνο εάν τα εμπλεκόμενα μέρη (μαθητές και δάσκαλοι) έχουν βαθιά κατανόηση και επίγνωση της δύναμης που κατέχει ο καθένας τους και εάν όλοι οι συμμετέχοντες λειτουργούν με σαφήνεια των ρόλων και των ευθυνών τους.

ΜΣΝ (Μοντέλων Συμμετοχής των Νέων)

ένα **πλαίσιο που καθοδηγεί τη συμμετοχική διαδικασία** στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των καθημερινών δραστηριοτήτων του σχολείου. Το πλαίσιο ενισχύει το όραμα, την ποιότητα και τον αντίκτυπο της παρέμβασης.

Στο [Εγχειρίδιο των Μοντέλων Συμμετοχής των Νέων](#), θα βρείτε περισσότερες και μια περιγραφή ενός συνόλου 28 ΜΣΝ.

Μάθηση με τη μέθοδο Project

μια **μέθοδος διδασκαλίας στην οποία οι μαθητές αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες** δουλεύοντας για μεγάλο χρονικό διάστημα έτσι, ώστε να διερευνήσουν και να ανταποκριθούν σε μια αυθεντική, ελκυστική και περίπλοκη ερώτηση, πρόβλημα ή πρόκληση.

Οι μαθητές γίνονται ενεργοί ερευνητές και αξιολογητές της δικής τους μάθησης, όσο οι εκπαιδευτικοί καθοδηγούν τη μάθηση των μαθητών, έτσι ώστε οι μαθητές να μαθαίνουν από τις διαδικασίες δημιουργίας του project.

Περιλαμβάνει φυσικά τους μαθητές που αναπτύσσουν και τα **τέσσερα στοιχεία** της σύγχρονης μάθησης:

- ✓ Κριτική σκέψη και επίλυση προβλημάτων,
- ✓ Δημιουργικότητα και φαντασία,
- ✓ Συνεργασία,
- ✓ Επικοινωνία.

Παράγοντες

Οι μαθητές και οι δάσκαλοι είναι οι πρωταγωνιστές αυτών των συμμετοχικών διαδικασιών, αλλά υπάρχουν περισσότεροι παράγοντες οι οποίοι πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Η εμπλοκή ορισμένων από αυτούς τους παράγοντες στη διαδικασία, καθώς ζητείται η υποστήριξή τους, μπορεί να κάνει τη διαδικασία πιο συμμετοχική και βιώσιμη με την πάροδο του χρόνου.

Αυτοί οι παράγοντες ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με την τοποθεσία και τα χαρακτηριστικά του σχολείου. Σε γενικές γραμμές, εντοπίσαμε τα ακόλουθα:

Διευθυντής

Ο Διευθυντής ασχολείται με θέματα που αφορούν την κατανόηση και το χειρισμό διοικητικών διαδικασιών και το χειρισμό επίσημων και διοικητικών θεμάτων

Διοικητικό όργανο του σχολείου

Το Συμβούλιο είναι το διοικητικό όργανο του σχολείου με εκπροσώπους ολόκληρης της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Παιδαγωγικό συμβούλιο

Οι συντονιστές της εκπαίδευσης προσφέρουν επιστημονική και παιδαγωγική υποστήριξη των σχολικών μονάδων, υποστήριξη της εφαρμογής του προγράμματος σπουδών και της εφαρμογής εκπαιδευτικών καινοτομιών σε εκπαιδευτικές δομές και διοργανώνουν ενημερωτικές συναντήσεις κατάρτισης με εκπαιδευτικούς.

Οικογένειες

Οι οικογένειες έχουν συνεχή συμμετοχή σε πολλές από τις αποφάσεις. Υπάρχουν ορισμένες δραστηριότητες από γονείς και δραστηριότητες τις οποίες οι γονείς επιτρέπουν.

Η Ένωση Γονέων στοχεύει να συνεργαστεί με το σχολείο για την καλύτερη ανάπτυξη και εκπαίδευση των μαθητών.

Τοπικοί και εθνικοί παράγοντες

Η σχολική επιτροπή του Δήμου ή του δημοτικού συμβουλίου φροντίζει για την υποδομή και τη χρηματοδότηση του σχολείου.

Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης έχει τη γενική ευθύνη διαχείρισης και ελέγχου της λειτουργίας των σχολικών μονάδων στον τομέα ευθύνης του, παρέχει οδηγίες στους διευθυντές των σχολείων σχετικά με τη διαχείριση και τη λειτουργία του σχολείου και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για καινοτόμες δράσεις και χρήση νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

Το Υπουργείο Παιδείας νομοθετεί για τη λειτουργία των σχολείων (πρόγραμμα σπουδών, εργασία καθηγητών, εξετάσεις, πρόγραμμα σπουδών κ.λπ.).

Εξωτερικοί παράγοντες

Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν σε συγκεκριμένα έργα.

Μαθητές

Οι μαθητές συμμετέχουν άμεσα ή συμμετέχουν σε μια από τις ομάδες του σχολείου (ομάδα πολιτιστικής κληρονομιάς, επιτροπή για την αειφορία, την αλληλεγγύη και άλλες).

Η Μαθητική Κοινότητα συνεργάζεται με τον διευθυντή, τον Σύλλογο εκπαιδευτικών, την Ένωση γονέων και άλλους εκπαιδευτικούς θεσμούς, για να υποβάλλει προτάσεις για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τους μαθητές και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και μάθησής τους.

Εκπρόσωποι μαθητικών συμβουλίων και τάξεων: συναντιούνται τακτικά με την ομάδα διαχείρισης του σχολείου, για να μάθουν τις απαιτήσεις ή τα αιτήματα των τάξεων ή για να συζητήσουν τη λειτουργία και τη διαχείριση του σχολείου.

Εκπαιδευτικοί

Οι εκπαιδευτικοί είναι οργανωμένοι σε ομάδες εργασίας (ανά επίπεδο, περιοχή, project), διευκολύνοντας τη συμμετοχή.

Ο Σύλλογος Εκπαιδευτικών δίνει οδηγίες για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου.

Παράγοντες

Ευθύνες εκπαιδευτικών και μαθητών

ευθύνες των καθηγητών

ευθύνες των μαθητών

- Οι εκπαιδευτικοί θα κάνουν μια πρώτη επιλογή ΜΣΝ (τουλάχιστον 10 ΜΣΝ) που θεωρούν ενδιαφέροντα ή σημαντικά για την ανάπτυξη του σχολείου τους.

- Οι καθηγητές θα επιλέξουν μια ομάδα μαθητών που θα είναι οι πρώτοι που θα υιοθετήσουν τις συμμετοχικές διαδικασίες.

- Οι εκπαιδευτικοί θα δημιουργήσουν κατάλληλους χώρους στο σχολείο, για να παρουσιάσουν και να συζητήσουν αυτά τα Μοντέλα ΜΣΝ με επιλεγμένους μαθητές.

Από τα μοντέλα που επέλεξαν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές θα επιλέξουν 2 ΜΣΝ που θα ήθελαν να εφαρμόσουν.

- Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές, βάσει μιας διαδικασίας συν-δημιουργίας, θα σχεδιάσουν Σχέδια Δράσης ΜΣΝ, έγγραφα που καθοδηγούν την υλοποίηση του ΜΣΝ.

- Οι εκπαιδευτικοί θα κινητοποιήσουν τους επιλεγμένους μαθητές και θα προωθήσουν την εμπλοκή τους στην εφαρμογή και τη δοκιμή του ΜΣΝ στα σχολεία τους.

Οι μαθητές θα αναπτύξουν διάφορους Οδηγούς για την εφαρμογή του Μοντέλου ΜΣΝ, ως στρατηγική και εργαλείο για την υποστήριξη της υιοθέτησης και της ανάπτυξης του ΜΣΝ σε άλλες τάξεις ή σχολεία.

- Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί θα προετοιμάσουν εκδηλώσεις μικρής κλίμακας.

Η διαδικασία εφαρμογής

Ποια βήματα;

Η διαδικασία εφαρμογής

1

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΦΑΣΗ Καθορισμός των στόχων

**Δημιουργία
συνεργασιών**

Επιλογή Οι Σχολικές Ομάδες συνεργασίας θα συγκεντρώσουν την ομάδα των μαθητών που θα εργαστούν για την εφαρμογή και ανάπτυξη ενός Μοντέλου Συμμετοχής των Νέων (ΜΣΝ) στο σχολείο τους.

**Μοντέλο
Συμμετοχής των
Νέων-ΜΣΝ**

Μετά τον σχηματισμό της Ομάδας Συνεργασίας, οι μαθητές θα προετοιμάσουν τη διαδικασία επιλογής των πιο σχετικών με αυτούς Μοντέλων Συμμετοχής Νέων (ΜΣΝ).

**Ανάπτυξη
κινήτρων και
κινητοποίηση
των μαθητών**

Η Ομάδα Συνεργασίας θα πρέπει στη συνέχεια να κινητοποιηθεί και να αναπτύξει το ενδιαφέρον των μελών της να εργαστούν για το σχέδιο.

2

ΦΑΣΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ Σχεδιασμός των δραστηριοτήτων

**Σχεδιασμός
και ανάπτυξη
Σχεδίου
Δράσης ΜΣΝ**

Η ομάδα έργου μαθητών και εκπαιδευτικών θα οργανώσει συναντήσεις σε κάθε σχολικό πλαίσιο μεταξύ των μαθητών, προκειμένου να σχεδιάσει συγκεκριμένες δράσεις και δραστηριότητες για την εφαρμογή των Μοντέλων Συμμετοχής των Νέων (ΜΣΝ).

3

ΦΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ Αναζητώντας υποστήριξη

**Σχολική
κοινότητα**

Στη συνέχεια, οι μαθητές θα προσκαλέσουν άλλους στο σχολικό τους πλαίσιο για να υποστηρίξουν το έργο τους και να συνεργαστούν ενεργά μαζί τους, ώστε να μπορούν να αλλάξουν την κουλτούρα του σχολείου. Θα τους παρουσιάσουν το έργο, θα παρουσιάσουν τα Μοντέλα που έχουν επιλέξει και γιατί, θα τους εξηγήσουν τι θέλουν να βρουν και ποιες είναι οι ανάγκες, θα ζητήσουν βοήθεια, θα υποσχεθούν τρόπους για την υποστήριξη και των στόχων των συνεργατών τους.

**Τοπική
κοινότητα**

Στη συνέχεια, οι μαθητές θα καλέσουν άτομα και οργανισμούς εκτός του σχολικού τους πλαισίου, για να υποστηρίξουν το έργο τους και να συνεργαστούν ενεργά μαζί τους, ώστε να μπορούν να αλλάξουν την κουλτούρα της κοινότητας.

4

ΦΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Σχεδιασμός και παρακολούθηση δράσης

**Εφαρμογή &
παρακολούθηση
του σχεδίου
δράσης**

Οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν μια μικρότερη ομάδα που θα είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση γενικά και για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του έργου («Ποιος κάνει τι και πότε;») και να κάνουν αναφορά σε κάθε συνάντηση της Ομάδας.

5

ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Εκτίμηση αποτελεσμάτων και προγραμματισμός

Αξιολόγηση

Οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν μια μικρότερη ομάδα, η οποία θα είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του έργου, θα προτείνει πιθανές αλλαγές ή διορθωτικές ενέργειες στην Ομάδα και θα βοηθήσει την Ομάδα να καταλάβει πού βρίσκεται και τι να κάνει για να ολοκληρώσει τους στόχους της. Αυτή η ομάδα αξιολόγησης θα εργαστεί από την αρχή του έργου και θα παρακολουθήσει όλες τις δραστηριότητες με οριζόντιο τρόπο.

Εκτίμηση των επιπτώσεων

Οι μαθητές πρέπει επίσης να μετρήσουν τον αντίκτυπο που έχει το έργο τους στα άτομα, στη σχολική κοινότητα και πιθανώς στην ευρύτερη τοπική κοινότητα.

Δυνατότητα προσαρμογής

Είναι καλό για το έργο να ελέγξει εάν το Μοντέλο Συμμετοχής Νέων (ΜΣΝ) που έχει επιλέξει η Ομάδα των μαθητών εφαρμόζεται σε διαφορετικά σχολεία ή σε διαφορετικά περιβάλλοντα όπου ζει η νεολαία, δηλαδή μια αθλητική ομάδα, μια θεατρική ομάδα, μια μικρότερη εκπαιδευτική ομάδα. Μπορεί επίσης να μετρηθεί σε σχέση με την ικανότητά του να προσαρμόζεται σε ομάδες άλλων ανθρώπων, ενήλικες, μικρότερα παιδιά κ.λπ.

Πώς να επιλέξετε ένα ΜΣΝ;

Δεν υπάρχει σούπερ ΜΣΝ, χωρίς αδυναμίες ή περιορισμούς. Έτσι, για να επιλέξετε ένα ΜΣΝ, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές μπορεί να αρχίσουν να σκέφτονται ερωτήματα όπως τα ακόλουθα:

Για τον καθορισμό του σκοπού της συμμετοχικής πρωτοβουλίας

- ? Τι σκοπεύει να επιτύχει το σχέδιο δράσης;
- ? Ποιες είναι οι ανησυχίες των μαθητών σχετικά με τη σχολική ζωή;
- ? Σε τι θέλετε να συμβάλετε;
- ? Ποιες ευκαιρίες μπορούν να δημιουργηθούν, ώστε να επιτρέψουν στους μαθητές να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση των στόχων;

Για να κάνετε όλους τους συμμετέχοντες να συνεισφέρουν και να διασφαλίσετε ότι οι μαθητές έχουν ενεργό ρόλο στη φάση κάθε έργου, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης

- ? Πώς θα συνεισφέρουν οι μαθητές;
- ? Ποιες διαδικασίες μπορεί να λειτουργήσουν για να διακόψουν τις περιοριστικές πεποιθήσεις σχετικά με τις ικανότητες των μαθητών;
- ? Ποιες μέθοδοι θα χρησιμοποιηθούν για να ανατρέψουν διάφορες στερεότυπες απόψεις των συμμετεχόντων;
- ? Ποιες προοπτικές και φωνές συμπεριλαμβάνονται, εξαιρούνται ή έχουν προνομιακή θέση στο πρόγραμμα;

Πώς να επιλέξετε ένα ΜΣΝ;

Να αναγνωρίσουμε ότι η δύναμη είναι σχετική και η τεχνογνωσία των συμμετεχόντων τοποθετείται κάπου σε σχέση μεταξύ τους

- ? Πώς ανατίθενται, υιοθετούνται και εφαρμόζονται οι ρόλοι και οι ευθύνες στο πρόγραμμα;
- ? Πώς διαχειρίζονται όλοι τις σχέσεις, ώστε να διασφαλίζονται η ισότητα και ο σεβασμός μεταξύ όλων των μερών;
- ? Πώς επηρεάζουν οι σχέσεις εξουσίας, οι δομές και τα γύρω φυσικά και κοινωνικά περιβάλλοντα τις δυνατότητες δέσμευσης;

Το να αναγνωρίσουμε ότι η συμμετοχή είναι «δικαίωμα» που από μόνη της χρειάζεται προστασία

- ? Πώς μπορούν οι ίδιοι οι νέοι να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην ασφάλεια των συνομηλίκων τους και εκείνων που επηρεάζονται από τα σχέδια δράσης τους;

Να επιστήσει κανείς την προσοχή στη φύση του συμμετοχικού χώρου

- ? Ποιοι είναι οι κοινωνικοί, φυσικοί και εικονικοί χώροι στους οποίους μπορεί να πραγματοποιηθεί η συμμετοχή;
- ? Πώς επηρεάζει το μέρος ή το πλαίσιο το τι είναι δυνατό ή επιθυμητό σε σχέση με τη συμμετοχή;
- ? Τι διαμεσολαβεί την πρόσβαση σε συγκεκριμένους χώρους και μέρη;
- ? Ποιες στρατηγικές μπορεί να χρειαστούν για τη δημιουργία προσέγγισης και πρόσβασης στους χώρους συμμετοχής;

Πώς να επιλέξετε ένα ΜΣΝ;

Μετά από αυτήν την άσκηση, ρίξτε μια ματιά στο παρακάτω σχέδιο και προσπαθήστε να επιλέξετε μία ομάδα μοντέλων. Θα βρείτε μια περιγραφή κάθε μοντέλου στο [Εγχειρίδιο ΜΣΝ](#).

Τι θα θέλατε να περιέχει ή σε τι να εστιάσει;

Εικαστικές τέχνες και θέατρο;

Μοντέλο SEDIN
Μοντέλο EAR

Συμπεριφορές ή/και αυτο-αξιολόγηση;

Πίνακας Συμπεριφοράς
Μοντέλο συμμετοχής CLEAR

Κοινότητα και κοινωνική ένταξη;

Μοντέλο SEDIN
Μοντέλο yMind
Προσεγγίζοντας τη συμμετοχή μέσω 3 οπτικών
Βασικές διαστάσεις της συμμετοχής
Πλαίσιο RMSOS
Το συνεχές της συμμετοχής νέων
Επτά δρόμοι για τη συμμετοχή
Στρατηγική προσέγγιση στη συμμετοχή

Θεσμική ένταξη;

Βασικές διαστάσεις της συμμετοχής

Πολιτική συμμετοχή;

Το μοντέλο συμμετοχής νέων Yin-yang
Έξι αρχές της διαδικτυακής συμμετοχής
Η συμμετοχή των νέων στη Φινλανδία
Το μοντέλο συμμετοχής νέων CLEAR
Πλαίσιο E-Συμμετοχής
Το συνεχές της συμμετοχής νέων
Επτά δρόμοι για τη συμμετοχή

Πώς να επιλέξετε ένα ΜΣΝ;

Εθελοντική εργασία;

Κλίμακα της εθελοντικής συμμετοχής

Ψηφιακές τεχνολογίες και Διαδίκτυο;

Έξι αρχές της διαδικτυακής συμμετοχής
Κλίμακα της διαδικτυακής συμμετοχής
Μοντέλο συμμετοχής Τέσσερα L
4 C της διαδικτυακής συμμετοχής
Πλαίσιο E-Συμμετοχής
Μοντέλο διαδικτυακής συμμετοχής 5 βημάτων

Εργαλεία;

Περιεργειό-μετρο
Πίνακας Συμπεριφοράς
Μονοπάτι στη συμμετοχή

Επίπεδο Συμμετοχής;

Κλίμακα της διαδικτυακής συμμετοχής
Το δέντρο της συμμετοχής
Κλίμακα της εθελοντικής συμμετοχής
Μονοπάτι στη συμμετοχή
Μοντέλο συμμετοχής Trilla και Novella
Matrix συμμετοχής
Μοντέλο διαδικτυακής συμμετοχής 5 βημάτων
Βαθμοί συμμετοχής
Κλίμακα της συμμετοχής παιδιών

Στη συνέχεια, ελέγξτε εάν:

- ✓ Το ΜΣΝ είναι σύμφωνο με τον συμμετοχικό σκοπό και μπορεί να απαντήσει στο πρόβλημα που εντοπίστηκε.
- ✓ Είναι εύκολο να συνδέσετε το επιλεγμένο ΜΣΝ με τις ατομικές πορείες ζωής των νέων.
- ✓ Οι δραστηριότητες και τα καθήκοντα που προβλέπονται στον σκοπό της συμμετοχικής πρωτοβουλίας μπορούν να τοποθετηθούν στο επιλεγμένο ΜΣΝ.

Ασφαλείς χώροι

Η ανάγκη να αισθάνεται κανείς ασφαλής και ευπρόσδεκτος σε μια ομάδα είναι μια κοινή ανθρώπινη εμπειρία. Ο βαθμός στον οποίο κάποιος αισθάνεται ότι μπορεί να είναι μέρος μιας ομάδας και να συμμετέχει ενεργά σε αυτήν μπορεί να ερμηνευθεί σύμφωνα με πολλούς παράγοντες. Παρ' όλα αυτά, η ασφάλεια δεν είναι μια ουδέτερη έννοια και το να μιλάμε για «ασφαλείς χώρους» είναι πιθανώς κάτι διαφορετικό για κάθε άτομο στο οποίο αναφερόμαστε. Η ασφάλεια είναι μια έννοια που ποικίλλει πολιτισμικά, χωρικά και χρονικά, είναι κοινωνικά παραγόμενη και εξαρτάται από το περιβάλλον.

Το να νιώθει κανείς ικανός ή ότι έχει το δικαίωμα να εκφράσει τις απόψεις του, να δείξει συναισθήματα ή τρωτά σημεία, να πει την ιστορία κάποιου, να συγκεντρώσει την αυτοεκτίμηση που είναι απαραίτητη, για να μαζέψει όλο το θάρρος του και να μιλήσει ή απλώς να μην απειλεί, δεν είναι κάτι δεδομένο για όλους ανά πάσα στιγμή.

Το αίσθημα της εξουσίας (ή της έλλειψης αυτής) και το αίσθημα ασφάλειας είναι δύο βασικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Η διερεύνηση της σύνδεσης μεταξύ εξουσίας και ασφάλειας σε ομάδες θα μπορούσε να μας βοηθήσει να στηρίξουμε τη διαμεσολάβησή μας στην επίγνωση των συστημάτων καταπίεσης που μπορεί να είναι ενεργά ανά πάσα στιγμή μεταξύ των συμμετεχόντων αλλά και σε σχέση με την ευρύτερη δυναμική της εξουσίας.

Ο τρόπος που αναφερόμαστε στην «ασφάλεια» περιλαμβάνει:

ΝΑ ΜΗ ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΚΑΜΙΑ ΕΠΙΘΕΣΗ

Αυτό αναφέρεται στη φροντίδα της ψυχικής υγείας και ευεξίας κάθε συμμετέχοντος ως συνεργάτη μέσα σε μια ομάδα.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

όσον αφορά στη δημιουργία χώρων όπου η συμμετοχική διαδικασία λαμβάνει χώρα χωρίς υλικούς και άυλους φραγμούς.

ΑΥΤΟ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ

όταν οι μαθητές αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να αναπτύξουν τη δική τους δυναμική και τους στόχους εκτός των παραμέτρων που καθορίζονται από τους εκπαιδευτικούς και όταν μπορούν να αναδιαμορφώσουν ένα project ή έναν χώρο για να ταιριάζουν στις ανάγκες τους.

Τι εμποδίζει την πραγματική συμμετοχή; Τι πρέπει να γνωρίζετε:

Η ακόλουθη ενότητα σκιαγραφεί ορισμένα από τα ζητήματα που μπορεί να χρειαστεί να γίνουν σαφή κατά τον προγραμματισμό μιας συμμετοχικής διαδικασίας:

ΕΞΟΥΣΙΑ

Η συμμετοχή συνδέεται στενά με τη λήψη αποφάσεων. Το να είσαι σε θέση να συμμετέχεις στη λήψη αποφάσεων έχει να κάνει πολύ με το αίσθημα ότι έχεις την εξουσία να το κάνεις. Η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της δυναμικής της εξουσίας στο σχολείο και στην τάξη σας είναι το κλειδί για να αλλαγής του τρόπου λειτουργίας των πραγμάτων.

ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ

Οι νέοι δεν είναι μια ομοιογενής ομάδα. Η συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων είναι πιο πιθανό να πετύχει όταν αναγνωρίζεται και γίνεται σεβαστή η ποικιλομορφία των συνθηκών, της εθνικότητας, της ιστορίας, των ενδιαφερόντων, των δεξιοτήτων και των αναγκών τους.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Το πλαίσιο επηρεάζει σημαντικά τη συμμετοχή και κάθε μαθητής θα έχει ένα αρκετά διαφορετικό πλαίσιο. Η εξεύρεση ενός τρόπου για να μιλήσουν οι διαδικασίες συμμετοχής σε γλώσσα που να κινητοποιεί τους μαθητές είναι το κλειδί για να έχουν αντίκτυπο οι διαδικασίες αυτές στη ζωή τους.

Πραγματική συμμετοχή

ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Η πραγματική δέσμευση από τη διεύθυνση του σχολείου και το συμβούλιο του σχολείου είναι το κλειδί για την επιτυχία των διαδικασιών συμμετοχής.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Πρέπει να αναγνωρίσουμε σε ποιους τομείς της διαχείρισης του σχολείου και της σχολικής ζωής επιτρέπεται να συμμετέχουν οι μαθητές. Γιατί είναι σημαντικό αυτό;

ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Παρόλο που η συμμετοχή των μαθητών πρέπει να είναι εθελοντική, η δημιουργία χώρων και χρόνου όπου όλοι οι μαθητές μπορούν να παρευρεθούν ελεύθερα είναι ένα προληπτικό βήμα για να καταστούν τέτοιες διαδικασίες δράσεις χωρίς περιορισμούς.

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Η μείωση του επιπέδου αφαιρετικότητας και γενίκευσης και η πραγματική επιρροή στο τι αποφασίζεται (και τι θα επηρεάσει τη ζωή τους στο σχολείο) είναι το κλειδί για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μαθητών.

ΕΝΤΙΜΟΤΗΤΑ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ

Το να συμπεριφέρεται κανείς στους νέους με ειλικρίνεια είναι το κλειδί για την εμπλοκή τους. Πρέπει να υπάρχει σαφήνεια σχετικά με τον σκοπό της διαδικασίας στην οποία τους προσκαλείτε να συμμετάσχουν, σχετικά με το επίπεδο επιρροής που θα έχουν και σχετικά με το ποιες ευθύνες αναμένεται να αναλάβουν.

www.bepart-project.eu

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

